

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in praecedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

3. Ex parte &c. Concessio facta Canonicis Genevensibus, è Civitate Genevensi expulsis, ut officia divina celebrare possint in Ecclesia Anneciensi Fratrum Minorum de opservantia: anno 1539.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74514](#)

præsertim quæ ex oppido Alfeld, sub districtu Castrorum Vitzenburg & Saltza, sub districtu Castrorum Lauenstein ex Langenhagen, sub districtu Castrorum Kalenberg; Henningh Rauschenplaten, jure oblicationis descripta erant, super quibus Feriæ tertiaræ post Festum S. Bartholomæi tractaretur in Oppido Quedlinburg, & Duxes Brunsvicenses prædictis Principibus Tractatoribus instantibus consenserunt, secum militantibus, qui in Diœcesi, seu proprietate Hildenshemensi Castra sub reemptione habuerant, & apud Diœcesim Hildenshemensem in Bello manserunt, seu cùm ipsorum militantium hæreditibus, tamen ad eorumdem Ducum Brunsvicensium beneplacitum, & sub possibili via, & modo concordaturos feriæ tertiaræ post Festum Sancti Bartholomæi. Hujusmodi ad quos tractatus ipsi Principes tractatores quilibet duos ex suis Consiliariis essent missuri; forentque ea spe Principes tractatores, ipsorum intuitu, & petitione pro militaribus facta, Principes Brunsvicenses facturos quæ alias ipsi Duxes Brunsvicenses facere non cogitarent. Quodque Capitulo, & aliis Ecclesiasticis ambarum Civitatum Hildenshemensem, Chartuisib; Domini in Monte, in Marienrode, Hospitale Sancti Joannis, & Salze propè Hildenshem sua Bona, qua ante Bellum hujusmodi feudali hæreditario Jure, aut sub reemptione habuerant, restitui, siveisque consuetudinibus, libertatibus privilegiis, descriptionibus, Veschenburg nuncupatis, & Jure gaudere, & tuti deberent esse: similiter & eorum subditis observaretur; Et quantum ad Castrum Steinbrücke, Principes Brunsvicenses duos ex suis Consiliariis, & præsummatum Capitulum Hildenshemense duos ex Canonicis Capitularibus mittere deberent, Principes Brunsvicenses gratiosos tractatus admiserunt, & quod ad hos tractatus ipsi Principes mittere deberent. Cum hæredibus Hans Berners, sicut cùm aliis militaribus observari deberent. Et super his dicti Principes Brunsvicenses deberent, & vellent Bannum Imperiale, omnemque disgratiæ Cæsareae Majestatis amovere, & præsentem Concordiam ab ipsa Cæsarea Majestate confirmari obtinere, ac quod per hanc concordiam Bella, disgratia, omnis controversia, & differentia ambarum partium amota, & amota, & præsertim quoad Civitates, & oppida, Braunschweig, Göttingen, Hannover, Northeim, Hameln, aliasque Civitates, seu Oppida ipsorum Ducum Brunsvicensium, omnesque alios, qui Bellis, & Causis hujusmodi adhaerent, ac Consilium, & auxilium præstiterant, vel suspecti erant habitu, composta, & concordata, composite, & concordatae cenferi, & esse; dictaque Partes hujusmodi Concordiam, ac omnes, & singulos articulos in ea contentos firmiter, bona fide, & virtute Juramenti observare, & tenere, Partes hinc inde dictis Principibus tractatoribus solemniter promiserunt præsentibus Confribus & Proconfribus, quos Civitates seu Oppida, Goslar, Magdeburg, & Eimbeck, ad tractatus dictos Concordie hujusmodi assumpserunt, & adhibuerunt; In fidem & testimonium, Principes tractatores, ac Ericus, & Henricus Duxes Brunsvicenses, & Luneburgenses pro se, siveisque Successoribus Concordiam hujusmodi sigillari fecerunt.

II. Et deinde Carissimus in Christo Filius Noster Carolus Quintus, Romanorum Imperator semper Augustus, Concordiam prædictam auctoritate sua Cæsarea confirmavit, & approbavit, prout in literis, seu instrumentis, aut Documentis publicis desuper confectis dicitur plenius contineri. Quare pro Parte Erici, & Henrici Ducum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut Concordiae, compositioni, & conventioni hujusmodi, pro illius substantia firmiori, robur Apostolicae firmitatis adiicere, & alias in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, quorum est ea quæ sunt pacis & concordiae sinecisis prosequi favoribus, & votivo effectui salubriter

demandare, Systematum, & Instrumentorum, seu Documentorum prædictorum veriores tenores, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Concordiam, compositionem, conventionem, & promissiones, ac subsecutam confirmationem Caroli Imperatoris hujusmodi, cum Paſtis, & Capitulis in eis contentis, nec non omnia alia illas concernentia in dictis litteris, & Instrumentis contenta, & inde secuta quæcumque; Autoritate Apostolicâ tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac illis perpetua firmitatis robur adjicimus, eaque in omnibus suis Capitulis plenum effectum fortiri, & inviolabiliter perpetuò per quamlibet ipsarum partium observari debere decernimus, supplentes omnes & singulos Juris & facti defectus, si qui forsitan intervenient in eisdem, decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attemptari. Quocirca Venerabili Fratri Nostro Episcopo Caserbanensi, & Dilectis Filii Sancti Blaxii intra, & Sancti Ciriaci in Monte prope & extra muros Oppidi Brunsvicensis, dicta Hildenshemensis Diœcesis, Ecclesiarum Decanis per Apostolica scripta mandamus, quatuor ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta, ubi, quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ducum Brunsvicensium super hoc fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assilentes, faciant Auctoritate nostra Concordiam, Compositionem, Conventionem, & Promissiones prædictas, juxta illum Approbationis, & Confirmationis hujusmodi tenorem inviolabiliter servari, Contradictores quolibet, & Rebelloes per Cenfuras, & penas Ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Brachii Sæcularis, non obstantibus præmissis, ac quibuslibet Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non legibus Imperialibus, ac Ecclesia Hildenshemensis, nec non Monasteriorum, & Civitatis prædictorum Jumento, Confirmatione Apostolicâ, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & Confluentibus, etiam municipalibus, nec non quibusvis privilegiis, & indulxit Apostolicis, sub quibusvis tenoribus, ac formis, ac cum quibusvis Clauſulis, & Decretis concessis.

III. Quibus omnibus, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio habenda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo labore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisiim ab eadem sit Sede indultum, quod interdic, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenariam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostræ Approbationis, Confirmationis, Adiunctionis, Suppletionis, Decretorum, Mandati, & Derogationis infringere, vel ei aufu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumperit, Indignationem Omnipotenti Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominae, Millelmo Quingentesimo, trigesimo septimo, Sextodecimo Kalendam Januarii, Pontificatus Nostri, anno quarto.

Concessio facta Canonicis Genevensibus, è Civitate Geneveni expulsi, ut Officia divina celebrare possint in Ecclesia Annecensi Fratrum Minorum de Observantia: anno 1539.

III.
Ex Arch.
Capituli
Genev.

PAULUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei Dilectis Filiis, Capitulo & Canonici Ecclesiae Gebennensis Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Ex parte Venerabilis Fratris Petri Lamberti Episcopi Caeretanensis, Referendarii nostri, fuit nuper propositum coram nobis. Videlicet quod cum favente in Civitate Gebennensi pestifera heres Lutheranae Sectatorum persecutione, vos ab Ecclesia vestra Gebennensi, & Civitate praedicta per Cives & incolas ipsius Civitatis impie expulsi, ac Calicibus, & sanctarum Reliquiarum repotoris, nec non pluvialibus & aliis sacerdotalibus indumentis, ac paramentis & ornamentis divino Cultui ipsius Ecclesiae dicatis, spoliati fuisseis; Vos noientes propter eam cultum divinum hujusmodi prætermittere, & ab obsequiis divinis desistere, prout nec desistitis, tandem in Ecclesia domus Sanctæ Crucis oppidi Anneci, ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum Gebennensis Diœcesis, de confensu, & voluntate ipsius Petri Episcopi, ejusdem Domus fundatoris ac dilectorum Filiorum illius Fratrum vos reduxistis, & imibi extunc Capitulares, & alias Missas, ac omnes & singulas horas Canonicas diurnas, & nocturnas juxta morem ipsius Ecclesiae Gebennensis celebratis & decantatis, prout celebratis & decantatis de presenti, & licet vos in praefata domo, nisi solum & duntaxat in illius Ecclesia, tempore celebrationis divinorum, nullatenus vos intromittatis, ac de paramentis, eidem divino cultui necessariis provideritis, Vosque & Fratres praedicti in divinorum celebratione vos non impediatis, cum domus & Ecclesia hujusmodi ad hoc capaces existant; & si Ecclesia & domus hujusmodi vobis pro divinis celebrandis concessa non fuerit, vos in partibus illis Ecclesiam ita comnodam non reperiretis, nihilominus a nonnullis hesitari posset, an vos, qui Presbyteri & Clerici Seculares effis, in Ecclesia Regulari Missas, & alia divina Officia celebrare & recitare possitis; pro parte dicti Petri Episcopi, qui etiam litterarum Apostolicarum Corrector ac majoris Praesidentiae Abbreviator exiit, &, ut asseritur, Canonicatum, & Præbendam ejusdem Ecclesiae Gebennensis, ex Concessione Apostolica obtinet, nobis fuit humiliter supplicatum, ut cum restituio vestra forsan ad aliquod tempus differatur, vobis super his opportunitate provide de benignitate Apostolica dignarum.

Nos igitur, qui modestis petitionibus libenter prebemus auditum, hujusmodi supplicationibus inclinati, vobis & aliis personis & ministris ejusdem Ecclesiae Gebennensis, ut quamdui veitrum exilium ab Ecclesia Gebennensi, & Civitate praedictis, ac persecutori Lutheranorum hujusmodi duraverit, in Ecclesia domus hujusmodi, de confensu dicti Petri Episcopi illius Fundatoris & absque præjudicio ipsorum Fratrum, Capitulares & alias Missas ac horas Canonicas diurnas & nocturnas, aliaque divina Officia juxta usum Ecclesiae Gebennensis hujusmodi decantare, & recitare, ac Capitulum veitrum in Ecclesia domus hujusmodi, seu illius Capitulari celebrare libere & licite valeatis, permisis ac Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, nec non ipsius Ecclesiae Gebennensis, etiam juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia robortatis Statuis & Consuetudinibus ceterisque contraria nequaquam obstinatis, Autoritate Apostolica tenore praesentium de speciali gratia indulgamus.

Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostri induiti infringere, vel ei aufu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumperit, indignationem Omnipotens Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millefimo Quingentesimo Trigesimo Nono, Decimo Calendas Martii, Pontificatus nostri, anno sexto. Sign. Bernardus.

Capitulum Canonorum à Sæcularisatione Abbatiae Benedictine S. Bavonis recens erectum transfert ab Ecclesia S. Bavonis, (quæ ad construendam Arcem diruebatur;) ad Ecclesiam Parochialem Sancti Joannis: anno 1540.

PAULUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Sedes Apostolica, æqua semper in omnibus distributrix, ea quæ rationabiliter, maximè pro Ecclesiæ & Ecclesiasticarum Personarum necessitate getta, & concilia fore dignocuntur, ut illibata persistant, Apostolico consuevit muninime roborare.

Sanè Carissimus in Christo Filius Noster Carolus Romanorum Imperator, semper Augustus, qui etiam Castella, & Legionis, ac Arragonias Rex, nec non Flandriæ Comes existit, suo, & dilectorum Filiorum Præpositi, & Capituli Sæcularis, & Collegiatæ Ecclesiae Sancti Bavonis Oppidi Gandavensis Tornacensis Diœcesis nominibus nobis nuper exponi fecit, quod dudum dilecto Filio nostro Alexandro Sancti Laurentii in Damasco Diacono Cardinali de Farnesio nuncupato, Sanctæ Romanæ Ecclesiae Vicecancellario, tunc in partibus illis nostra, & Sedis Apostolicae de Latera Legato, pro parte ejusdem Caroli Imperatoris exposito, quod ipse Carolus Imperator ad Oppidanorum dicti ejus Oppidi Gandavensis sub debitis fidelitate, & obedientia animos continebodus, ac inter eos, & totam Patriam, nec non Comitatum suum Flandriæ pacem, & tranquillitatem perpetuò fœvendam, & conservandam, aliisque necessariis, & urgentissimis causis animum suum moventibus, unam munitam arcem, sive Fortalitium in situ dictæ Ecclesie Sancti Bavonis, loco ad id convenientiori construi, & ædificari facere incepit, ad quod pro Arce, seu Fortalito hujusmodi fœienda, seu faciendo, totam Ecclesiam prædictam, seu ejus majorem partem demoliri oportebat.

Ac propter eam Alexandro Cardinale, & Legato pro parte ejusdem Caroli Imperatoris instanter supplicato, ut in dicta Ecclesia nomen Collegiatæ penitus, ac in Parochiali Ecclesia S. Joannis hujusmodi, ejusdem supprimere, ipsamque Ecclesiam Sancti Joannis, ad quam idem Carolus Imperator, (qui in illa Baptismatis Sacramentum suscepit) singularem gerebat devotionis affectum, in Collegiatam Ecclesiam sub invocatione Sancti Bavonis erigere, & instituere, & ad illam Capitulum, & Menlam Capitularem ipsius Ecclesiae Sancti Bavonis transferre dignaretur.

Dictus Alexander Cardinalis, & Legatus, sufficienti ad id, ut afferebat, per Litteras dictæ Sedis facultate munitus, ipsius vigore, precibus ipsius Caroli Imperatoris in ea parte inclinatus, in Sancti Bavonis nomen Collegiatæ, & in Parochiali Ecclesia prædicta invocationem Sancti Joannis hujusmodi perpetuò suppressit, & extinxit, eandemque Parochialem Ecclesiam in Collegiatam, sub invocatione ejusdem Sancti Bavonis cum Collegiabus insigniis perpetuò erexit, & instituit, ac Abbatiam, seu Præposituram principalem, nec non reliquas Dignitates, Canoniciatus, & Præbendas, Cappellianas, & Beneficia dictæ Ecclesie S. Bavonis, cum anniversariis, foundationibus, provisoriis, Collationibus, Patronatu, & Funeralibus, ac aliis iuribus, Jurisdictionibus, Censibus, fru-

cibus,

IV.
Ex Op.
Dipl. Mi-
rei Tom.
II. p. 1539.